

Dr Aleksandar Ignjatović
Pertini

PLANETA TALENATA

obrazovanje
BUDUĆIH LIDERA
kroz igru

■ Laguna ■

UVOD

Talenat je dar, poklon od Boga koji dobijamo na rođenju. Kada se nečiji talenat otkrije, on treba da se neguje i pospešuje. Talenat je više od same inteligencije. Međutim, kada uočimo vrstu inteligencije koja je najrazvijenija kod deteta, što je važno detektovati na najranijem uzrastu, i podstaknemo ga na vredan rad, trud i uz usmeravanje, kroz edukativne olimpijade koje ćemo pomenuti u knjizi, dobijamo nove generacije koje postaju pravi lideri u svom okruženju – lideri svog mikrookruženja, a možda i veliki lideri koji će voditi velike grupe ljudi, od kojih svako poseduje neki svoj talenat.

Zašto je važno prepoznati talenat na vreme? Zato što tada možemo taj talenat na pravi način usmeriti. Ne mora da znači da, ukoliko neko pokazuje izuzetne

veštine u matematici, mora postati matematičar. Dovoljno je da prepoznamo razvijenu logičko-matematičku inteligenciju i da je važno dalje razvijati taj talenat kroz rad. Isto važi i za umetničku inteligenciju – dete koje pokazuje dar za umetnost ne mora nužno postati umetnik, ali razvijanje i negovanje tog talenta može poboljšati njegovu kreativnost i sposobnost izražavanja u različitim oblastima.

Svako od nas dobija neki talenat, i ako taj talenat uspe da se kasnije primeni u životu, to će biti na dobrobit celog sveta, što naravno nije jednostavno (kasnije u knjizi ćemo objasniti kako je to moguće postići). Ono što je sigurno jeste da se taj talenat može iskoristiti da bismo živeli ispunjeno i zadovoljno, obezbeđujući dobre uslove za život sebi i svojim bližnjima.

Nažalost, često nailazimo na mišljenje da mnogi talentovani ljudi nisu uspeli u životu. Smatram da razlog za to leži u tome što ti ljudi nisu uspeli da iskoriste svoj talenat na pravi način. Iskorišćavanje talenta nije negativan pojam, već je to naša obaveza. Onaj ko poseduje određeni talenat treba da ga razvija i deli s drugima, stvarajući sinergiju sa ljudima koji poseduju druge talente.

Cela planeta je talentovana. Svakog dana i svakog minuta rađa se neko s posebnim talentom. Kada otkrijemo koji je to talenat, moramo odmah započeti

njegovo razvijanje i pospešivanje. Svako negovanje talenta dodatno razvija i ostale sposobnosti i veštine kod deteta. Na primer, dete koje pokazuje interesovanje za prirodne nauke može postati istraživač, inženjer ili čak lider u toj oblasti, dok dete sa razvijenom muzikom inteligencijom može razviti svoje veštine u muzici ili se usmeriti na kreaciju u drugom kreativnom polju. Sve to doprinosi razvoju drugih vrsta inteligencija i veština.

Iz jednog talenta može proizaći mnogo različitih stvari. Svako je talentovan za nešto: osoba kod koje je razvijena prostorna inteligencija može omogućiti osobi da bude uspešan arhitekta, dizajner ili umetnik. Ona može krenuti potpuno drugačijim putem i primeniti svoj talenat u sasvim drugačiju oblast ili industriju. Upravo to je ono što je neophodno za budućnost, i upravo takvi lideri treba da budu vodeći.

Zašto? Zato što mašine, robotika i kompjuteri neprestano napreduju, i o tome ćemo mnogo govoriti u ovoj knjizi. Ono što mašine nemaju su osećanja, empatija i talenat. Mašina može imati odličan program, procesor i algoritam, može se nadograđivati, usavršavati i menjati, ali ona je i dalje bez talenta. Veštačka inteligencija je toliko napredovala da neki veruju da roboti zaista mogu razviti svest, savest, emocije i empatiju, ali to zapravo nije istina i nikada neće biti. Jer duša je ono što čini čoveka, a u duši se nalazi talenat. U nekim

fazama budućnosti, moguće je da će roboti sve više oponašati ljudska osećanja jer su uređaji sveprisutni u našem svakodnevnom životu. Šta se tada dešava? Roboti „upijaju“ informacije o ljudskim emocijama kako bi simulirali osećanja i proizvodili kod ljudi iluziju da roboti poseduju svest. Tako dolazi do toga da mi, ljudi, počinjemo da postajemo sluge robotima, što nikako ne smemo dopustiti.

Upravo zbog toga, sve o čemu ćemo govoriti u ovoj knjizi ima veze sa empatijom, ljudima i talentima, i zbog toga je veoma važno da prenesemo poruku da svako mora razvijati svoju emocionalnu inteligenciju i svoj talenat.

Roditelji treba da prepoznaju talente svoje dece i usmere njihov razvoj, vaspitači da otkriju potencijale unutar svoje grupe, a nastavnici da identifikuju i neguju sposobnosti svog razreda. Ova struktura se širi dalje, jer svako dete zaslužuje da njegov talenat bude prepoznat i negovan. Za sve one koji rade sa decom – roditelje, učitelje, vaspitače i nastavnike – važno je da postoji neko ko će im pružati podršku i savete, pomažući im da što bolje usmere decu na putu njihovog razvoja.

U Srbiji, tu ulogu preuzima Pertini Centar za zdrav razvoj dece, dok u Americi tu podršku pruža *Pertini Innovation Center* u Njujorku. Ovi centri su posvećeni tome da pružaju znanje, resurse i smernice kako bi se

osiguralo da se talenti prepoznaju, neguju i razvijaju. Tako gradimo jaku i stabilnu zajednicu, gde se talenti prepoznaju, neguju i razvijaju, stvarajući lidere koji će prvo izrasti u svojoj sredini, a potom i dalje. Vođeni znanjem i podrškom ovih centara, možemo omogućiti da se svaki talenat razvije do svog punog potencijala.

REČ AUTORA

U savremenom svetu otkrivanje sopstvenog talenta nikada nije bilo važnije. U vreme kad tehnologija napreduje neverovatnom brzinom a veštačka inteligencija postaje sve prisutnija, verujem da je od suštinske važnosti da se okrenemo onome što nas čini ljudima – sposobnosti da koristimo sva svoja čula, da osećamo, razumemo i delujemo sa empatijom. Za razliku od mašina, koje mogu samo da simuliraju čula, mi imamo jedinstvenu moć da stimulišemo sve što je prirodno i da taj proces koristimo za lični razvoj. Jedan od najefikasnijih načina da to postignemo jeste kroz igru, koja ne samo da podstiče kreativnost, već i razvija socijalnu inteligenciju i empatiju, omogućavajući nam da sačuvamo ono što je suštinski ljudsko.

U svetu u kojem digitalno okruženje sve više dominira našim životima, digitalna pismenost postaje

neophodna veština za svaku osobu. Deca koja kasno ulaze u svet digitalizacije često se suočavaju sa problemom digitalne nepismenosti, što im otežava snalaženje u digitalnom dobu koje im postaje prirodno okruženje. Stoga je od ključnog značaja da stvaramo pravo, prirodno okruženje za decu, u kojem će kroz tradicionalne metode, društvene igre i aktivnosti na otvorenom imati priliku da razvijaju sve aspekte svog bića. Istovremeno, potrebno je negovati digitalnu pismenost, ali ne kao zamenu za stvarni svet, već kao dodatni alat koji će im omogućiti da se uspešno nose sa izazovima modernog doba.

Ova knjiga je rezultat mog ličnog putovanja i posvećenosti, inspirisana brojnim pričama i iskustvima iz različitih aspekata mog života. Osim nauke i prakse koju sam stekao tokom svog detinjstva, školovanja, istraživanja za doktorsku disertaciju i praktičnog rada širom sveta, koristio sam i inspirativne priče koje će vas voditi kroz svaki aspekt razvoja talenata i liderstva. Nadam se da će vam ovo delo pružiti korisne strategije i alate koji će vam pomoći da ne samo razumete, već i da primenite važne principe za oblikovanje budućih lidera. Moja želja je da vas inspirišem da razmišljate kao lideri i da pronađete svoje mesto u ovom dinamičnom svetu.

U ovoj knjizi su svi likovi i priče izmišljeni, ali su duboko inspirisani stvarnim događajima i stvarnim

pričama koje sam prikupio tokom dugogodišnjeg istraživanja različitih kultura i naroda širom sveta. Dok su likovi i situacije koje ćete pronaći u ovoj knjizi proizvodi moje mašte, one su ukorenjene u istinitim iskustvima i mudrosti koje sam otkrio tokom svog istraživačkog putovanja.

Svaka priča je kreirana da reflektuje univerzalne istine o ljudskom razvoju, otkrivanju talenata i vođenju. Ove priče pružaju vam uvid u to kako su ljudi iz različitih delova sveta i različitih istorijskih perioda koristili svoje veštine, mudrost i kreativnost da bi ostvarili izuzetne rezultate.

Kombinovanjem naučnih saznanja, ličnih iskustava i bogatstva kulturnih priča, nadam se da će vam ovaj rad pružiti ne samo inspiraciju, već i konkretne strategije za prepoznavanje i razvoj vašeg vlastitog potencijala. Uveravam vas da su svi elementi ove knjige pažljivo osmišljeni kako bi vam ponudili dragocene lekcije o liderstvu, talentu i inovaciji, uzimajući u obzir stvarne izvore koji su oblikovali našu globalnu zajednicu.

Dr Aleksandar Ignjatović Pertini

Sadržaj

PLANETA TALENATA

ZLATNO VOĆE (priča)	23
Pouka priče <i>Zlatno voće</i>	37
EDUKATIVNA OLIMPIJADA	45
PRIČA O BLIZANCIMA	57
DOBRE I LOŠE IGRE.	63
Pozitivne igre	65
Igre za adolescente	68
Kako izbeći igre koje nisu primerene za decu?	70
Šta kada problem već postoji?	73
Snimanje igara	75
GRADITELJ I POBEDNIK (priča)	79
Prevenција asocijalnog ponašanja i uzrast deteta	85

PRIČA O ANI	87
SAVREMENA DIDAKTIČKA SREDSTVA (IGRE)	93
Teslinim putem	95
Robot za prvo programiranje	98
Senzorne (taktilne) podloge	102
<i>Vitamin Smart Sport: Igra koja podstiče</i> <i>zdrav rast i razvoj.</i>	104
Igre lepog ponašanja	106
<i>Matematička igraonica, Fudbal i košarka</i> <i>kroz sabiranje i oduzimanje.</i>	107
Igra <i>Muzika: Metafora sklada i zajedništva</i>	109
Igre <i>Kulture sveta i Njam-njam putovanja: Edukativno</i> <i>putovanje kroz multikulturalnost i raznovrsnost.</i>	111
ALEKSA (Strpljenje, kreativnost i liderstvo)	115
INOVACIJE U OBRAZOVANJU.	121
Razvoj obrazovnog sistema	123
Hibridni model nastave	125
Učenje van učionice: Globalni razvoj talenata kroz digitalnu povezanost	127
Inovatori u obrazovanju	132
Obrazovanje, <i>Planeta talenata</i> i tehnologija.	137
ZANATSKI KOD (priča).	141
LJUDI SUNCA I LJUDI MESECA.	149
Snaga tima u svetlu i senci.	151
Testiranje	153
Model sunca i meseca u obrazovanju	156
Testiranje modela.	162

Rezultati prve faze testiranja	164
Prednosti i nedostaci modela	166
Motivacija nastavnika za inovativne obrazovne metode.	171
Dopuna nastavnog plana i programa.	173
Mehanizam kontrole modela	175
 PRIČA O SELU OAZA MIRA	 177
IZAZOVI STVARNOSTI	183
Kako pripremiti decu za pametne gradove?	185
Robotovlasništvo	188
Zaštita životne sredine i tehnologija: harmoničan razvoj za zdravu budućnost	190
Razvoj ljudskih vrednosti kroz empatiju, igru i roditeljsku podršku	193
Veštačka inteligencija i emocije.	196
Značaj i važnost fizičke aktivnosti	199
 FABRIKA IGRAČAKA (priča)	 203
PUT DO IGRAČAKA KOJE POSPEŠUJU	
RAZVOJ DEČJIH POTENCIJALA	217
Udruživanje eksperata	219
Kakve su igračke potrebne?	220
Edukativne interaktivne mape	224
Edukativna lutka koja uči decu lepim manirima, ponašanju i odgovornosti	226
Uticaj influensera i influenserki.	229
Inovacija u ranom učenju	231

EMINA PRIČA	233
MARKETING I KULTURNI KAPITAL	241
Deca iz ruralnih i urbanih sredina moraju imati istu šansu za obrazovanje i uspeh u budućoj profesiji .	243
Rane obrazovne aktivnosti i otkrivanje talenata .	245
Nove generacije kao ambasadori kulture i tradicije .	249
Poznavanja kulturnih elemenata svoje države. . .	252
MARKETING I IGRA.	257
Snaga kombinacije talenta i truda	259
LIDER (priča)	265
LIDERSTVO I IGRA	275
Stvaranje lidera kroz različite vrste igara.	277
Kako se igraš kao dete, tako ćeš raditi svoj posao kao odrastao čovek	282
Važnost rukovođenja u obrazovnim programima .	290
Komponente liderstva	292
Kako da izabereš svoj stil menadžmenta?	294
Razlika između upravnika i efikasnog lidera	297
Kako treba da se ponaša lider: Pristupi i strategije .	300
Transformaciono liderstvo: Stvaranje novih mogućnosti i promena	303
INOVATIVNA REŠENJA ZA BUDUĆE PROJEKTE	305
Tesla klubovi i kampovi	307
3U	316
O knjizi	325
O autoru	329